

# REVOLUTIONEN ER I GANG PAA ASKOV

BILLEDBLADET 28. APRIL - 4. MAJ 1957



## Højskolepiger af 1957

Lisbeth og Nanna har tilbragt en vinter paa Askov — og afløst højskolepigen med knude i nakken. Se serien inde i bladet om det gamle Askov, der rives ned, og det nye, der bygges op.

## Af Erik Sabroe

**D**ER sker store ting paa Askov Højskole — Nordens førende og mest berømte. Det gamle og kendte rives ned, og et helt nyt Askov er ved at opstaa. De første arkitektoniske skridt i en vældig udvikling er allerede taget: en række lange, lave, moderne bygninger med 60 lækre en- og to-sengs-værelser for kvindelige elever og to etplans-lejligheder til lærerfamilier er i vinter blevet indviet.

Meget mere vil følge, naar Ludvig Schrøders snart 100-aarige folkehøjskole skifter ansigt. Men tusinder af tidligere Askov-elever kan føle sig beroliget ved at erfare, at skolens særlige karakter bliver bevaret. Saa-dan da. Og det lille forbehold maa understreges, for der er i de sidste aar sket ændringer ogsaa *inden for* rammerne. Smaa ændringer i det store billede, men de har betydning.

Det er tiden, der har krævet ændringerne, og skolens leder, forstander Knud Hansen, har et vaagent blik for, at tiden ikke løber fra Askov.



— Men det har allerede vakt forargelse, at der er ændret paa de gamle traditioner?

— Jeg kendte heldigvis ikke traditionerne, da jeg kom hertil i 1954, siger Knud Hansen. En skole som Askov maa ikke stivne i traditioner — derfor er nogle af dem afskaffet, og det har vist kun gavnet.

En af de ophævede skikke var den, at piger og drenge havde hver deres adskilte halvdel af foredragssalens siddepladser. Nu sidder de blandet mellem hverandre. Tidligere maatte drenge og piger overhovedet ikke besøge hinanden paa værelserne. Det maa de nu — hver søndag mellem kl. 14 og 18. Jeg er ganske sikker paa, at det er rimelige ændringer af gammel praksis, og vi har ikke haft mindste grund til at fortryde.

— De siger drenge. Før hed det karle.

— Det er ogsaa en af ændringerne.

— Hvem er de forargede?

— De er at finde blandt tidligere elever. De glemmer, at vi lever i 1957 og ikke i det aar, den eller den forargede besøgte Askov. Vi havde, fortsætter Knud Hansen, for ikke længe siden den 91-aarige forhenværende statsgeolog Vilhelm Milthers paa besøg, og han holdt foredrag for eleverne om sin egen elevtid her paa Askov — for 70 aar siden. Et af de muntre eksempler, Milthers kom med, kunne nok have bud til dem, der er forargede paa Askov af i dag: Milthers fortalte, at der i hans tid var forbud fra højskolens side mod, at eleverne læste moderne forfattere. Ved De, hvem en af disse »moderne« var? I. P. Jacobsen.

★ ★ ★



**A**SKOVS seks maaneder lange, udvidede vinterkursus er netop sluttet. Allerede 4. maj modtages kvindelige og mandlige elever til tre maaneders udvidet sommerkursus, og samme dag mødes lærere og ledere i ungdomsarbejdet til tre maaneders nordisk lærerkursus, beregnet for lærere fra alle skoleformer. I juli afholdes desuden et fire ugers nordisk lærerkursus, fortrinsvis for folkeskolelærere, og endelig arrangerer Askov Højskole to 14-dages familiekursus, hvilket er feriekursus for ægtepar med børn mellem 3 og 12 aar. Børnene bliver passet, mens forældrene studerer litteratur, sociale spørgsmaal, verdenspolitiske problemer, psykologi, pædagogiske spørgsmaal eller musik.



**Carolyn Beiriger** fra Michigan er en af vinterholdets tre amerikanske elever. Fire andre var fra Sverige, to fra Norge og en fra Tyskland. Til sommer kommer en fra Korea. Carolyn er 22 aar og taler efter seks maaneders ophold paa Askov et imponerende godt dansk. Hun fortæller, at hun har faaet en masse ud af sit danske højskoleophold og vil savne skolen.



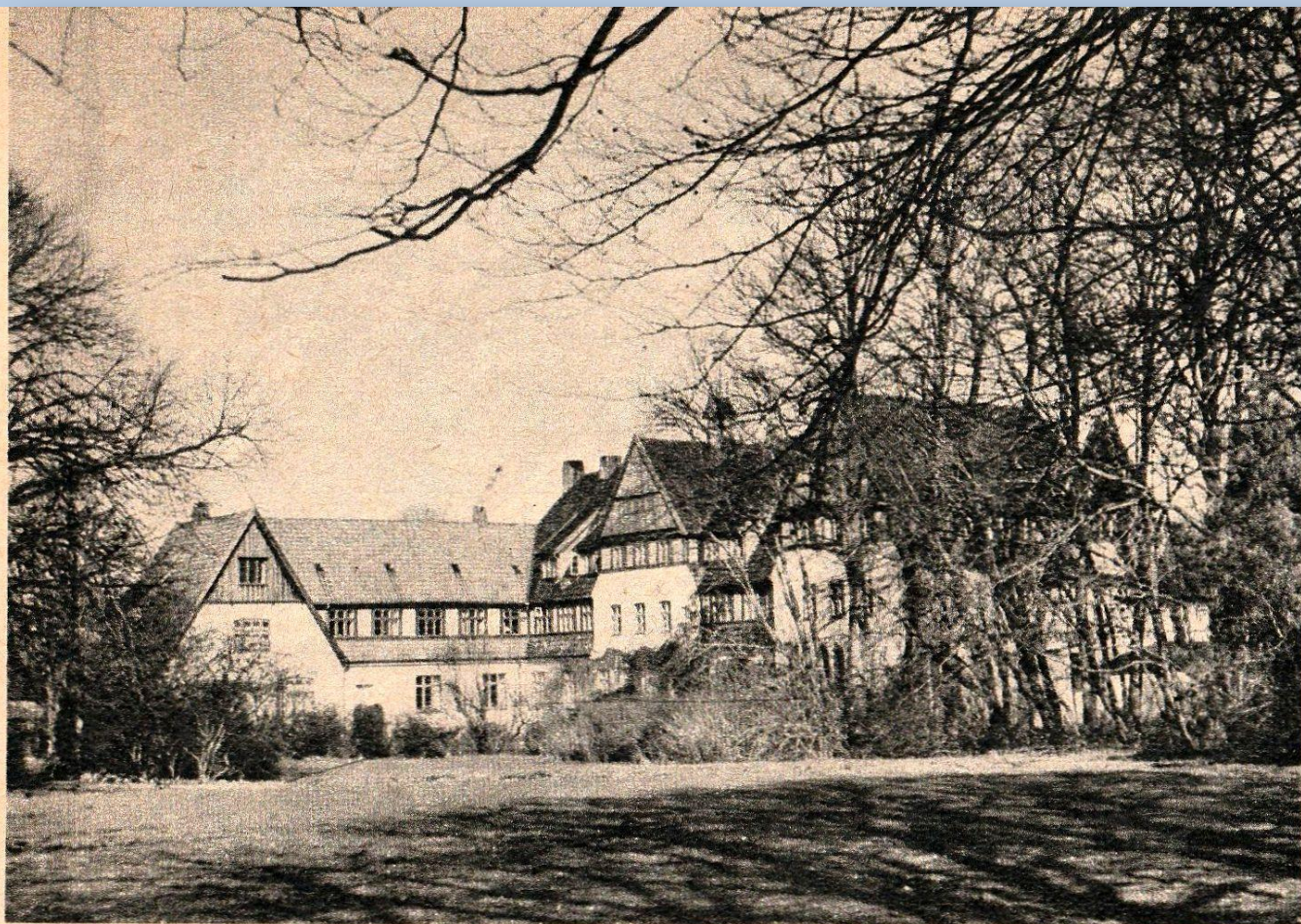
**Mette Groes** (19), handelsministerens ældste datter, er formand for elevraadet, der fungerer som kontaktorgan mellem skole og elever og har ansvaret for ordensreglernes opretholdelse. Desuden tilrettelægger raadet diskussioner. Eleverne nedsætter samtidig et fornøjelsesudvalg, der arrangerer underholdning til om søndagen og ved festlige lejligheder.





Borte er forlængst »den typiske højskolepige« med et forlæst udtryk og en stor knude i nakken. Her smiler to Askovpiger af 1957, søstrene Lisbeth (til venstre), der er 20 aar, og Nanna Michelsen (18) fra Vejle.





**Askov Højskoles** hovedbygning med klokketaarnet staar for fald, og maaske sker det snart. Bygningen rummer forstanderbolig, kontor, funktionær- og elevværelser.

- ★ *Folkeuniversitetet i landsbyen paa vej til at blive et super-moderne »college«*
- ★ *Kendte bygninger rives ned – men Askov Højskole ændrer ikke karakter*



## Askov Høiskole ...

Hvad laver et vinterhold?

Det faar man et indtryk af ved at gennemgaa listen over emner til skolens særhold (studiekredse): Moderne drama, ungdomspsykologi, vor tids kunst, boliglære, de politiske ideers historie, Limfjords-digterne, tilskæring, vævning, bibelkundskab samt moderne fysik og astronomi — for blot at give et *udpluk*. Et særhold optager to dobbelttimer om ugen, og eleverne kan vælge indtil tre særhold.

Undervisningen sker tillige gennem foredrag, der hver dag optager en formiddagstime og fire gange om ugen en eftermiddagstime. Skolen venter, at eleverne følger disse foredrag og mindst et særhold, ligesom man venter, at alle deltager i dansk-undervisningen, som gives paa hold med indtil 20 deltagere i fire ugentlige timer. For den øvrige undervisning (historie, samfundslære, samfundsøkonomi, sprog, matematik, kemi, gymnastik og sang) gælder, at hver elev i samraad med forstanderen vælger den timeplan, han eller hun vil følge. Gennemsnitlig omfattede vinterelevernes ugeplan 25—27 timer. Det er sjældent, at en elev ved kursus' begyndelse faar sammensat en efter skolens mening lidt for »tynd« timeplan. De fleste lader sig friste til at gabe over saa meget, at forstanderen maa hjælpe dem med at lægge et mere fornuftigt arbejdsgrundlag for vinteren.



**A**F vinterens 335 elever var 220 piger og 115 unge mænd.

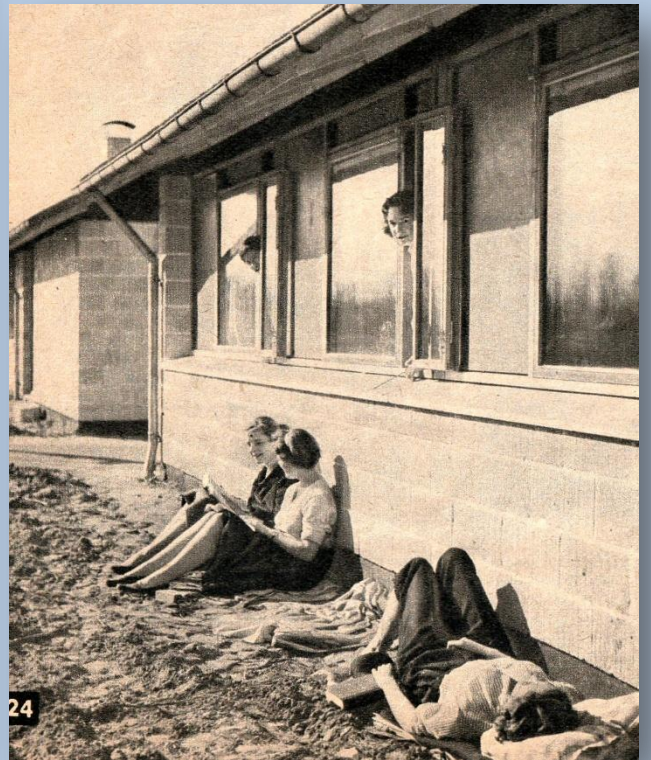
— Flere end 335 vil vi ikke have, siger Knud Hansen. Vi maatte sige nej til endnu 50 piger. Helst havde vi halvt piger, halvt drenge, men i de senere aar har fordelingen paa vinterkursus været 2 til 1. Det skyldes den lange militærtjeneste.

— Faar De plads til flere elever, naar byggeprogrammet er færdigt?

— Nej, og det ønsker vi heller ikke. Det gælder for os 24 lærere om at have kontakt med hver enkelt elev, og det lykkes lige akkurat.

— Hvornaar fortsætter byggeriet?

— Naar den ansøgning, vi har inde i Finansministeriet i øjeblikket, forhaabentlig snart bliver godkendt. Vi søger i første omgang om et statslaan paa 1,1 mill. kr. Selv har vi 220.000 kr., og vi kan laane 900.000 kr. i kreditforeningen. For disse penge kan vi indlede byggeriets anden etape, der omfatter forstanderbolig, elevbolig for 18 elever, nogle skolestuer og en økonomabolig. Til byggeriets sidste etape vil vi senere søge staten om et laan paa 1,3 mill. kr. og opføre køkken, spisesal, kontorfløj, gymnastiksal og en ekstra foredragsal. Foruden den nuværende hovedbygning forsvinder bl. a. ogsaa Dagmarsalen og gymnastiksalen, der er fra 1871. Men Fengers lille hus, hvor højskolen i 1865 begyndte sit arbejde, bliver staaende.



Kvindelige elever nyder fritidernes sol uden for de nye kollegiebygninger. Der er lovet lagkage til den elev, der finder gode navne til husene.





★ ★ ★

**H**VAD er højskolens vigtigste opgave?

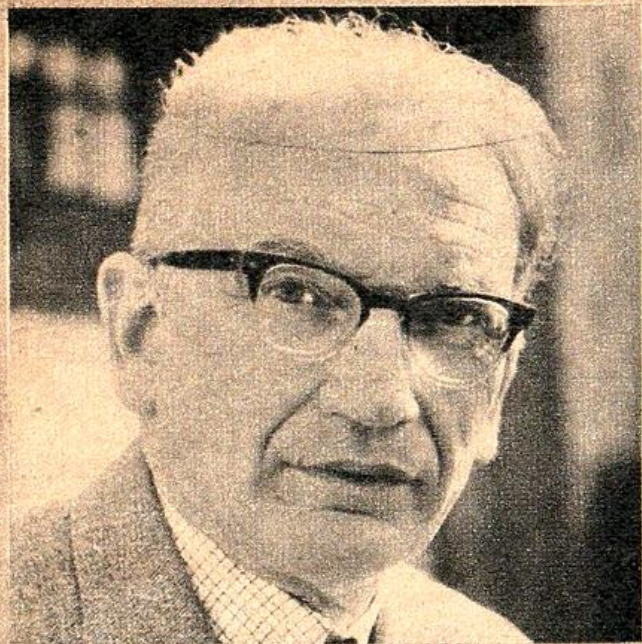
— At finde ned til de fundamentale love for den menneskelige eksistens. Hvis man finder ned til dem, er det nødvendigt, at de bliver respekteret. Det er svært at sige, hvori disse grundlove bestaar, men at de er der, det er klart.

Dagens løsen er specialisering, og derfor har et ophold paa Askov, hvor man lærer menneskelivet at kende, sin særlige betydning. Ogsaa rent ideologisk er det gavnligt at blive revet ud af sin baas.

Og Knud Hansen slutter: — Der er et kinesisk ordsprog, som siger, at med en frø, der sidder i en brønd, kan man ikke tale om verdenshavet...

Det synes jeg, er et godt billede paa, hvad der skulle være meningen med højskolen i dag.

*ERIK SABROE*



**FORSTANDER KNUD HANSEN** er 58 aar og dus med alle sine elever. Det er meget befordrende for arbejde og resultat, siger han. Han har netop sluttet sin fjerde vintersæson som leder af Askov Højskole. Hvordan bekommer det ham at være leder? — Det er et spændende arbejde, understreger han. Askov er et sted, hvor der sker noget. Eleverne er aktive, de lever med, de spør' hele tiden, og det giver liv.

Men det er skam ogsaa et anstrengende arbejde at være forstander, smiler Knud Hansen, man naar knapt at være privatmand. Jeg begyndte engang en bog om Søren Kierkegaard og fik første del færdig efter planen. Men anden del af bogen ... den har Askov ikke levnet mig tid til.





**Som afveksling** for det boglige arbejde tilbyder højskolen onsdag eftermiddag fag som træ- og metalsløjde, stoftryk, peddigrørarbejde, afspændings-gymnastik og pottemageri. Skolen har et keramisk værksted med elektrisk ovn, og her underviser billedhuggeren Hermod Knudsen (nr. 2 fra højre). Eleverne kastede sig især over kander, krukke og keramik-smykker, som de havde travlt med at faa brændt, inden vinter-semesteret var forbi. Værkstedet har til huse i Askovs berømte forsøgsmølle, hvor skolens tidligere forstander, J. Th. Arnfred, i 1910 blev ansat som leder.

**FOTO: OLAF KJELSTRUP**



**Inspireret og instrueret af læreren Tage Hind (40) har elever i vinter bl. a. opført Spoon River Antologien og Kjeld Abells Den Blaa Pekingesser, der her prøves af Lisbeth Bøgh (til v.) og Ulla Højsgaard. Til højre Tage Hind. I et minimum af sceneri læste eleverne rollerne, og virkningen var fængslende.**





**Sigurd Juul Andersen (58) har i 30 aar været lærer paa Askov og er en skattet foredragsholder. Her krydrer han en særholdstime i international politik med aktuelle kommentarer. Eleverne elsker hans rekordlange, men formfuldendte indskudte sætninger.**



Der er tradition for, at forstanderen spiser sammen med eleverne — og at han øser suppen op for dem. Denne tradition har Knud Hansen bevaret. Fra sin plads foran Slott-Møllers Dronning Dagmar-frise giver han før middagsmaaltidets begyndelse tegnet til, at man synger skolens bordsang, som staar paa tavlen. Med sang begynder og slutter dagen paa Askov...





**Elevbygningen Grønnegaard** er en af dem, der trænger stærkt til en moderne afløsning. Her bor stud. med. Uffe Rijs Nielsen (20), Randers, en af vinterholdets 75 studenter, der havde haabet, at filosofikum-forslaget, hvorefter højskoleopholdet erstattede den filosofiske prøve, var blevet vedtaget og sat i kraft.

**Elevbygningen Grønnegaard** er en af dem, der trænger stærkt til en moderne afløsning. Her bor stud. med. Uffe Rijs Nielsen (20), Randers, en af vinterholdets 75 studenter, der havde haabet, at filosofikum-forslaget, hvorefter højskoleopholdet erstattede den filosofiske prøve, var blevet vedtaget og sat i kraft.





**En solskinsdag** inden vinterkursus sluttede, dansede elever folkedans paa én af Askovs grønne plæner. Det foregaar normalt i skolens festsal, ledet af Kamma Laursen, som har undervist i folkedans i 30 aar, men til glæde for BILLED-BLADETS læsere rykkede holdet ud i det fri og gav Bette Mand I Knibe.

